

**VOORONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN IN DE
BELEIDSVELDEN CULTUUR EN JEUGD**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Naar aanleiding van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies dienen in het beleidsveld jeugd twee decreten gewijzigd te worden:

- In het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid worden een aantal artikelen aangepast ten gevolge van de vernieuwde taakstelling van de provincies.
- Het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme wordt aangepast om het beheer van jeugdverblijf Hanenbos te Dworp als bijkomende opdracht aan vzw ADJ te geven.

Om de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies verder concreet vorm te geven, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om mee te werken aan de oprichting van en toe te treden tot een vereniging zonder winstoogmerk die fungeert als uniek laboratorium en ontmoetingsplaats voor experiment en innovatie binnen de visuele kunsten. Daarnaast wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om toe te treden tot een vereniging zonder winstoogmerk met als doel de organisatie mogelijk te maken van culturele evenementen en congresactiviteiten in een zo ruim mogelijke betekenis en die daartoe een concertgebouw te Brugge heeft opgericht.

Verder machtigt het voorliggend ontwerp van decreet de Vlaamse Regering om:

- Mee te werken aan de oprichting van en toe te treden tot een vereniging zonder winstoogmerk met als doel ondernemerschap en professionalisering in de Vlaamse culturele sector te bevorderen en toeleiding naar aanvullende financiering te faciliteren.
- Mee te werken aan de oprichting van en toe te treden tot een vereniging zonder winstoogmerk met als doel vorm en inhoud te geven aan de Vlaams-Marokkaanse culturele samenwerking. In gezamenlijk overleg tussen de Vlaamse Regering en het Koninkrijk Marokko worden de werkende leden en de bestuurders van die vereniging voorgedragen.
- Toe te treden tot een vereniging zonder winstoogmerk met als doel vorm en inhoud te geven aan de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking.

Het ontwerp van decreet bepaalt daarnaast dat de Vlaamse Regering de dossiers van gemeenten die in 2014 intekenden op de Vlaamse beleidsprioriteiten 1 en 3 voor het lokaal cultuurbeleid, waarvan de intekening niet resulteerde in een subsidiëring, opnieuw zal beoordelen volgens het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid. Op basis van de situatie op 15 januari 2017 kan de Vlaamse Regering beslissen dat deze gemeenten alsnog aanspraak maken op subsidiëring.

Tot slot wijzigt het diverse regelgeving in het beleidsveld cultuur. Het betreffen wijzigingen van:

- Het decreet van 13 februari 1980 betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde;
- Het decreet van 30 maart 1999 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren;
- Het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013.

2.Situering

Hoofdstuk 2. Machtiging tot oprichting van en deelname aan verenigingen zonder winstoogmerk

- Het Vlaams regeerakkoord bepaalt dat de provincies verder worden afgeslankt. De provincies oefenen niet langer persoonsgebonden aangelegenheden uit. Deze bevoegdheden zullen in de toekomst worden uitgeoefend door het lokale niveau of door de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Regering heeft in uitvoering van het regeerakkoord op 18 november 2016 het decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies bekrachtigd.

Z33 vormt als Vlaams Kunstencentrum voor visuele kunsten een uniek laboratorium en ontmoetingsplaats voor experiment en innovatie binnen de visuele kunsten (beeldende kunst, audiovisuele kunst, vormgeving en architectuur). Z33 zal, als internationaal referentiepunt inzake visuele kunsten, een motor zijn voor innovatie en een katalysator voor de ontwikkeling van de hedendaagse kunsten, architectuur en vormgeving in Vlaanderen.

De werking zal in een nieuw op te richten vereniging zonder winstoogmerk worden ondergebracht, gevestigd in de provincie Limburg.

De Vlaamse Gemeenschap zal niet meer dan de helft van de leden van de algemene vergadering en de raad van bestuur voordragen. De statuten van de vereniging zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

- In het kader van het onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector kwam duidelijk naar voren dat een dynamische en slagkrachtige culturele sector impulsen vraagt op vlak van ondernemerschap. Dit werd ook opgenomen in de Beleidsbrief Cultuur 2015-2016 en de Beleidsbrief Cultuur 2016-2017 (SD 2, OD 1). De resultaten van dit onderzoek zullen worden meegenomen bij het uittekenen van het beleid inzake aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap. In dit beleid staan vier speerpunten centraal, waaronder de oprichting van een Cultuurloket. De vier beleidsaccenten zullen tegen de zomer van 2017 verder worden uitgewerkt in een conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap'.

Het sectorbrede Cultuurloket wordt opgericht om ondernemerschapsvaardigheden in de sector verder aan te scherpen. De scope van de opdracht van het Kunstenloket is doorheen de jaren sterk gewijzigd en er is nood aan een nieuwe organisatie. Ook bleek uit de evaluatie van CultuurInvest dat de begeleidende en adviserende rol en de behandeling van de financiële dossiers best gescheiden kan worden om enige onafhankelijkheid te garanderen. Het Cultuurloket zal deze adviserende rol verder opnemen en ontwikkelen. CultuurInvest zal zich toelagen op de behandeling van de financiële dossiers.

Het Cultuurloket zal een eerstelijnsadvies garanderen aan de Vlaamse culturele sector over onder andere ondernemerschap, zakelijk beheer, kunstenaarsstatuut en aanvullende financiering. Daarnaast zal er een tweedelijnsdienstverlening zijn waarbij het Cultuurloket thema-experts zal linken met spelers uit het culturele veld.

In dit kader zal eveneens overleg en afstemming gebeuren met het recent opgerichte Switch en Flanders DC.

De werking zal in een nieuw op te richten vereniging zonder winstoogmerk worden ondergebracht met overgang van het personeel en de middelen van het reeds bestaande Kunstenloket vzw, zodat de opgedane kennis niet verloren gaat.

Omwille van het belang van de taken die worden toegewezen aan de nieuwe vzw, vindt de Vlaamse Gemeenschap het opportuun om mee te werken aan de oprichting van en toe te treden tot de vzw Cultuurloket. De Vlaamse Gemeenschap zal de helft van de vertegenwoordigers in deze nieuw op te richten vereniging zonder winstoogmerk aanduiden. Naast de Vlaamse Gemeenschap, zullen er ook vertegenwoordigers van de cultuursector in de raad van bestuur en de algemene vergadering zetelen. De samenstelling van zowel de algemene vergadering als de raad van bestuur zal worden vastgelegd in de statuten van de nieuw op te richten vereniging. De statuten van de vereniging zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

- Om de culturele uitwisseling en kruisbestuiving tussen de Vlaamse en Marokkaanse gemeenschappen in Brussel en de rest van Vlaanderen te bevorderen en te bestendigen zal er een nieuwe vereniging zonder winstoogmerk worden opgericht. De opdracht van de vereniging is onder meer de interculturaliteit in Brussel en de rest van Vlaanderen te bevorderen, de wisselwerking tussen de Vlaamse en Marokkaanse cultuur te bevorderen, op te treden als een platform voor ontmoeting, dialoog en culturele uitwisseling tussen de Vlaamse en Marokkaanse gemeenschappen, beide gemeenschappen aan te moedigen om de kennis van de Vlaamse en Marokkaanse cultuur uit te diepen en deel te nemen aan het maatschappelijk debat en bij te dragen aan de ontwikkeling van een evenwichtige en hechte maatschappij met respect voor de culturele verscheidenheid binnen beide gemeenschappen.

Overeenkomstig artikel 4 van het ontwerp van decreet worden de werkende leden en de bestuurders van de vereniging in gezamenlijk overleg tussen de Vlaamse Regering en het Koninkrijk Marokko voorgedragen. De statuten van de vereniging zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

- In het memorandum van overeenstemming van 24 januari 2004 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap werd overeengekomen om in Brussel een gezamenlijk Vlaams-Nederlands Huis op te richten. Het memorandum vond haar juridisch kader in het Verdrag inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden, gesloten op 17 januari 1995.

In uitvoering van dit memorandum werd de vereniging zonder winstoogmerk Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren opgericht. In het voorliggende ontwerp van decreet krijgt de Vlaamse Regering de machtiging om toe te treden tot deze vzw. Vlaanderen en Nederland dragen elk de helft van de leden van de algemene vergadering en de raad van bestuur voor.

- Het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies bepaalt dat de provincies met ingang van 1 januari 2018 geen culturele taken en bevoegdheden meer uitoefenen. Het is daarom aangewezen dat de Vlaamse Gemeenschap de rol van de provincie West-Vlaanderen in de bestuursorganen van de vzw Concertgebouw Brugge overneemt. Met dit ontwerp van decreet wordt hiervoor een decretale basis gecreëerd.

De provincie West-Vlaanderen heeft vertegenwoordigers in zowel de algemene vergadering als in de raad van bestuur. Vanaf 1 januari 2018 zal de Vlaamse Gemeenschap in beide bestuursorganen in de plaats treden van de provincie West-Vlaanderen. De Vlaamse Gemeenschap zal niet meer dan de helft van de leden van de algemene vergadering en de raad van bestuur voordragen. De gewijzigde statuten

van de vereniging zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 3. Lokaal cultuurbeleid

Met het decreet van 3 juli 2015 tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds werd het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid (hierna: decreet Lokaal Cultuurbeleid) ingrijpend gewijzigd. Vanaf 2016 gebeurt de ondersteuning van de Vlaamse gemeentebesturen niet langer op basis van de Vlaamse beleidsprioriteiten (zoals bepaald in artikel 5 van het decreet Lokaal Cultuurbeleid dat van toepassing was tot en met 31 december 2015). De subsidiëring op basis van Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid is enkel nog mogelijk voor de faciliteitengemeenten in de rand rond Brussel.

De Vlaamse Regering vindt het opportuun om de gemeenten die in 2014 intekenden op de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid (LCBVBP01) en de organisatie van een cultuurcentrum (LCBVBP03), waarvan de intekening niet resulteerde in subsidiëring, opnieuw te evalueren en na te gaan of de gemeenten nu wel zouden voldoen aan de toen gestelde criteria in de regelgeving. Door in te tekenen op de eerste Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid engageerde de gemeente zich om een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid uit te bouwen; gemeenten die in aanmerking kwamen om een cultuurcentrum uit te bouwen (op basis van de lijst in bijlage bij het decreet Lokaal Cultuurbeleid) konden intekenen op de derde Vlaamse beleidsprioriteit.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 13 februari 1980 betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde

De Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) werd door de overheid ingesteld als een autonoom, onafhankelijk en multidisciplinair genootschap. Haar doel is de studie, de beoefening en de bevordering van de Nederlandse taal en letterkunde.

Artikel 11 van het decreet van 13 februari 1980 betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde bepaalt dat de voorzitter en de ondervoorzitter worden verkozen voor één jaar. De verkiezing heeft plaats in de maand november; de verkozenen nemen het ambt waar te beginnen per 1 januari die erop volgt. Na het neerleggen van hun ambt zijn zij niet onmiddellijk herkiesbaar.

Het is dus momenteel niet mogelijk om de mandaten van voorzitter of ondervoorzitter verschillende malen na elkaar uit te oefenen, wat soms wel aangewezen kan zijn voor de continuïteit van de werking.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) werd opgericht bij het decreet van 30 maart 1999 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren.

Dit decreet dient op een aantal punten geactualiseerd te worden:

- Additionele honoraria worden al ruim 8 jaar niet meer toegekend door het VFL. Zowat alle financiële ondersteuning gebeurt via subsidiereglementen en

uitzonderlijke projecten worden steeds inhoudelijk en financieel ter discussie en inhoudelijke en formele goedkeuring voorgelegd aan het Fondsbestuur.

- In 2014 werd er een addendum toegevoegd aan de beheersovereenkomsten tussen de Vlaamse Regering en respectievelijk het Vlaams Fonds voor de Letteren en Stichting Lezen (nu: Iedereen Leest). Sinds 2014 valt de ondersteuning van Stichting Lezen en de ondersteuning van projecten voor leesbevordering onder de bevoegdheid van het Vlaams Fonds voor de Letteren. In het decreet houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren wordt het ondersteunen van leesbevordering nu ook uitdrukkelijk als een doelstelling van het VFL opgenomen.

- Het decreet betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector werd op 6 november 2013 aangenomen door het Vlaams Parlement en op 22 november 2013 aangekondigd en bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Het decreet is op 9 januari 2014 in het Belgisch Staatsblad verschenen en trad in werking op 19 januari 2014. Het decreet heeft de regelgeving van de organisaties die er aan onderworpen zijn niet in overeenstemming gebracht. Dit ontwerp van decreet brengt de reglementering van het Vlaams Fonds voor de Letteren in overeenstemming met voormelde decreet.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid

Op 18 november 2016 heeft de Vlaamse Regering het decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies bekrachtigd. Het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid wordt aangepast ten gevolge van de vernieuwde taakstelling van de provincies.

Hoofdstuk 7. Wijziging van het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme

Het door de provincie Vlaams-Brabant beheerde jeugdverblijf Hanenbos te Dworp wordt per 1 januari 2018 overgenomen door de Vlaamse overheid. Voor het beheer van jeugdverblijven, zoals Hanenbos, doet de Vlaamse overheid een beroep op de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme die nu reeds de centra De Hoge Rielen en Destelheide beheert.

Hoofdstuk 8. Wijziging van het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013

Artikel 21, § 1 van het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013 somt een aantal organisaties op aan dewelke de Vlaamse gemeenschap infrastructuur kan ter beschikking stellen, waaronder in punt 4° Daarkom vzw. De werking van Daarkom vzw wordt stopgezet en de vzw zal worden vereffend. Het is dus niet meer nodig dat de Vlaamse Gemeenschap aan deze vzw infrastructuur ter beschikking stelt.

In ditzelfde artikel 21, §1, wordt nu het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel vzw toegevoegd. Het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof bepaalt dat het toekennen van een voordeel in natura moet worden beschouwd als een subsidie (artikel 53) en bijgevolg alleen krachtens een decreet kan worden toegekend. Door het toevoegen van punt 8° in artikel 21, §1, wordt nu een decretale basis voorzien voor de terbeschikkingstelling van infrastructuur aan het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel vzw.

3. Inhoud

Hoofdstuk 2. Machtiging tot oprichting van en deelname aan verenigingen zonder winstoogmerk

In verscheidene adviezen van de Raad van State, afdeling Wetgeving, is principieel aanvaard dat publiekrechtelijke rechtspersonen – en dus ook de gemeenschappen – een vereniging zonder winstoogmerk kunnen oprichten of tot zulke vereniging kunnen toetreden, zij het dat daarbij de essentiële bepalingen van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend, in acht moeten worden genomen. De bevoegdheden die aan een vzw worden opgedragen, mogen geen betrekking hebben op essentiële overheidsfuncties, en de overheid mag evenmin op een onbepaalde en algemene wijze afstand doen van haar bevoegdheden, inzonderheid in de mate dat die bevoegdheden beleidskeuzen impliceren.

Artikel 32 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid machtigt de Vlaamse Gemeenschap uitdrukkelijk om – met uitzondering voor de participaties in het kader van de Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten – op grond van het private vennootschaps- of verenigingsrecht, instellingen, verenigingen en ondernemingen op te richten of er aan deel te nemen, voor zover het niet met een bevoegdheidsoverdracht gepaard gaat. Uit de artikelsgewijze toelichting blijkt dat een taak van beleidsuitvoering evenzeer een bevoegdheidsoverdracht impliceert (memorie van toelichting, Parl. St. VI. Parl. 2003-03, nr. 1612/1, 43).

De doelstellingen toegewezen aan de in het ontwerp van decreet opgenomen verenigingen zonder winstoogmerk waaraan de Vlaamse Gemeenschap wordt gemachtigd deel te nemen zijn niet te beschouwen als een essentiële overheidsfunctie, maar wel als een beleidsuitvoerende taak. De decreetgever dient bijgevolg aan de Vlaamse Regering de machtiging te verlenen om aan een vereniging zonder winstoogmerk deel te nemen welke zich dit tot doel stelt.

De Vlaamse Gemeenschap zal geen dominante partner zijn in die verenigingen zonder winstoogmerk. Wanneer het effectief niet gaat om een door de Vlaamse Gemeenschap gecontroleerde vereniging betreft het geen openbare instelling in de zin van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (Advies van de Raad van State met nr. 58.840/3 van 2 maart 2016 over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur, jeugd, en Brussel, VI. Parl., 710 (2015-2016) – Nr. 1, p. 35, randnummer 4).

Indien de Vlaamse Regering, de gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen gebruik maken van de machtigingen tot toetreding, zullen zij bij de keuze van hun vertegenwoordigers één van de vormen van vertegenwoordiging zoals vermeld in artikel 9 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact moeten toepassen. Eventueel kunnen de statuten van de vereniging dit nader regelen.

Hoofdstuk 3. Lokaal cultuurbeleid

Het jaar 2014 was een cruciaal jaar voor gemeenten die een ambitie kenbaar maakten voor de opstart of verdere uitbouw van hun lokaal cultuurbeleid. Door de invoering van de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) was de instap in één van de beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid voortaan geen jaarlijks weerkerend gebeuren meer. De instap volgde de planningscyclus van de BBC: een

instapmogelijkheid om de zes jaar en eventueel een instapmogelijkheid na drie jaar na evaluatie van de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Voor een aantal gemeenten had dit ernstige gevolgen: er waren investeringen gepland of in uitvoering voor bijvoorbeeld de bouw van een cultuurcentrum of gemeenschapscentrum. Uiterlijk op 30 april 2014 moest de bevoegde administratie van de Vlaamse overheid kunnen nagaan of de gemeente met de voorgestelde infrastructuur in aanmerking kwam en de intekening op de hiermee corresponderende Vlaamse beleidsprioriteit kon worden omgezet in een subsidiëring.

De administratie stelde voor een aantal gemeenten vast dat er wel degelijk een beduidende inspanning was gepland, maar dat op basis van de criteria uit de regelgeving de gemeenten op dat ogenblik nog niet voldeden. Dit betekende dat deze gemeenten geen subsidie zouden krijgen voor de beleidsprioriteit waarop ze hadden ingetekend. Voor deze gemeenten betekende deze intekening een eerste subsidieaanvraag.

In hoofdzaak ging het om tekortkomingen op het vlak van infrastructuur, dit ondanks inspanningen van vele gemeenten om hiervoor de nodige investeringen uit te rollen in de komende jaren. De gemeenten meenden immers dat bij een tussentijdse evaluatie van de Vlaamse beleidsprioriteiten in de helft van de beleidsperiode er uiterlijk op 15 januari 2017 alsnog opnieuw zou kunnen worden ingetekend op de vermelde Vlaamse beleidsprioriteiten.

Door het decreet van 3 juli 2015 tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaamse Gemeentefonds, art. 13 werd het decreet Lokaal Cultuurbeleid gewijzigd en viel de mogelijkheid om in 2017 opnieuw in te tekenen weg en werd de beslissing van 2014 bestendig.

Om tegemoet te komen aan de inspanning van de gemeenten die destijds intekenden op de eerste of derde Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid zal de intekening van 2014 opnieuw worden afgetoetst. Het is immers zo dat de toen opgestarte investeringen intussen hebben geresulteerd in afgewerkte infrastructuur die beantwoordt aan de criteria die op het moment van de beoordeling van toepassing waren en dat de werking is opgestart. Die gemeenten moeten geen nieuw dossier indienen. De administratie zal de dossiers van gemeenten die destijds hebben ingetekend, heropenen en hierover in overleg treden met de gemeenten. Hiermee beperken we de planlast voor de betrokken gemeenten. Na een bezoek ter plaatse stelt de administratie een advies op waarin wordt weergegeven in welke mate de gemeente met de voorgestelde infrastructuur en werking kan voldoen aan de voorwaarden zoals van toepassing in 2014 met inachtneming van de situatie op 15 januari 2017. De Vlaamse Regering beslist vervolgens na kennisname van het advies van de administratie in de loop van 2017.

De beoordeling beperkt zich tot de gemeenten die in 2014 intekenden op een van de twee vermelde beleidsprioriteiten en waar de intekening niet resulteerde in een subsidiëring omdat de tekortkomingen op onder andere het vlak van infrastructuur ondanks de duidelijke inspanningen van de gemeente niet konden worden opgelost. Het gaat over de volgende gemeenten:

1° Voor de eerste Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid, de gemeente voert een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid, zijn dit de volgende gemeenten: Begijnendijk, Herne, Kaprijke, Linter, Merchtem en Riemst;

2° Voor de derde Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid, de gemeente organiseert een cultuurcentrum, zijn dit de volgende gemeenten: Hoogstraten, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren en Zaventem.

Indien de Vlaamse Regering beslist om deze gemeenten een subsidie toe te kennen op basis van de eerste of derde Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid, dan moeten de percentages in het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds via een decreetwijziging worden aangepast. Het totale budget dat vanaf 2016 voor het lokaal cultuurbeleid werd overgeheveld naar het Gemeentefonds blijft ongewijzigd. Enkel de verdeling (percentages) tussen de gemeenten waarvoor al een subsidie was overgeheveld naar het Gemeentefonds moet worden aangepast als een subsidie wordt verleend aan een van de gemeenten waarvan de aanvraag opnieuw wordt beoordeeld. Voor het collectief van de gemeenten die via het Gemeentefonds een toelage krijgt met een recht dat teruggaat op de subsidie lokaal cultuurbeleid van weleer betekent deze herverdeling binnen het Gemeentefonds een minimale budgettaire impact.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 13 februari 1980 betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde

Daar waar momenteel artikel 11 van het decreet van 13 februari 1980 betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde bepaalt dat de voorzitter en de ondervoorzitter na het neerleggen van hun ambt niet onmiddellijk herkiesbaar zijn, wordt voorgesteld dit te versoepelen. Volgens de in ontwerp van decreet opgenomen wijziging zullen de voorzitter en de ondervoorzitter maximaal gedurende drie opeenvolgende jaren hetzelfde mandaat uitoefenen. Zo wordt het evenwicht bewaard tussen de noodzaak aan continuïteit en de voordelen van een regelmatige rotatie.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren

- De bepaling dat het VFL additionele honoraria kan toekennen wordt opgeheven.
- Het ondersteunen van leesbevordering wordt uitdrukkelijk als een doelstelling van het VFL opgenomen.
- Artikel 4 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector bepaalt dat minimum een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijk bestuurder is.

Overeenkomstig de huidige tekst van artikel 7, § 2 van het decreet van 30 maart 1999 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren bestaat het Fondsbestuur uit minstens negen leden met literaire kennis en ervaring. Artikel 7, § 3 van het decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de leden van het Fondsbestuur benoemt, op voordracht van het zittende Fondsbestuur.

Dit wordt nu gewijzigd. De Vlaamse Regering zal zeven bestuurders aanstellen. Deze stellen overeenkomstig artikel 5 van het hogervermelde decreet van 22 november 2013 de vereisten vast waaraan kandidaten voor de mandaten van onafhankelijk bestuurders moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring. Vervolgens doet het Fondsbestuur een open oproep tot kandidaatstelling en vergelijkt nadien de respectieve verdiensten van de kandidaten. De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van twee kandidaten per te begeven mandaat door de Vlaamse Regering aangesteld, op voordracht van het Fondsbestuur.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid

Met het oog op de praktijkontwikkeling, de praktijkondersteuning en het informeren van en over het gemeentelijke en provinciale jeugdbeleid, subsidieert de Vlaamse

Regering een vereniging als ondersteuningsorganisatie voor de gemeentelijke en provinciale jeugddiensten.

Deze organisatie is een ledenorganisatie die openstaat voor alle gemeentebesturen uit het Nederlandse taalgebied, voor de eentalig Nederlandstalige gemeentelijke jeugddiensten uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor de Vlaamse provinciebesturen en voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Daar de provincies op 1 januari 2018 niet langer een provinciaal jeugdbeleid zullen voeren, wordt de vereniging ontlast van zijn opdracht ten aanzien van de provinciale jeugddiensten. Tevens zullen de provinciebesturen niet langer lid zijn van de vereniging.

In het decreet van 20 januari 2012 werd verder bepaald dat ook jeugdwerk- en cultuureducatieve initiatieven van provinciebesturen, naast initiatieven van gemeentebesturen, OCMW 's, ..., werden beschouwd als "lokale" initiatieven die konden worden ondersteund door erkende verenigingen. Deze bepaling wordt aangepast aan de vernieuwde taakstelling van de provincies.

Hoofdstuk 7. Wijziging van het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme

Het door de provincie Vlaams-Brabant beheerde jeugdverblijf Hanenbos te Dworp wordt per 1 januari 2018 overgenomen door de Vlaamse overheid. In het ontwerp van decreet wordt het beheer van jeugdverblijf Hanenbos toegewezen aan de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme die nu reeds de centra De Hoge Rielen en Destelheide beheert.

Hoofdstuk 8. Wijziging van het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013

Aangezien het niet meer nodig is dat de Vlaamse Gemeenschap aan Daarkom vzw infrastructuur ter beschikking stelt, wordt in artikel 21, § 1 van het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013 het punt 4° (Daarkom vzw) opgeheven. Daarnaast wordt punt 8° toegevoegd, waardoor de Vlaamse Gemeenschap nu ook infrastructuur aan het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel vzw kan ter beschikking stellen.

4. Advies Raad van State en strategische adviesraden

4.1 Adviezen SARC en Vlaamse Jeugdraad

Op 12 december 2016 en 21 december 2016 brachten respectievelijk de SARC en de Vlaamse Jeugdraad advies uit over het voorontwerp van decreet.

De SARC geeft een positief advies over de wijzigingen aan de volgende decreten: decreet Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, decreet Vlaams Fonds voor de Letteren, decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, decreet subsidiëring hostels, verblijfscentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en het decreet bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013.

Daarnaast heeft de SARC opmerkingen betreffende enerzijds het artikel waarin de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om mee te werken aan de oprichting van en toe te treden tot de vzw Cultuurloket en anderzijds het hoofdstuk lokaal cultuurbeleid.

De SARC plaatst vraagtekens bij de keuze om levenslang leren onder te brengen in de nieuw op te richten vzw Cultuurloket. Naar aanleiding van deze opmerking werd artikel 3 van het voorontwerp van het decreet aangepast. Levenslang leren wordt niet langer als doelstelling van de vzw Cultuurloket opgenomen.

De SARC stelt zich ook vragen bij de keuze om een nieuwe vzw Cultuurloket op te richten, met machtiging voor de Vlaamse Regering om mee te werken aan de oprichting van en toe te treden tot de vereniging. In de memorie van toelichting wordt dieper ingegaan op de motieven om een nieuwe vzw op te richten, alsook op de rol van de Vlaamse Gemeenschap in deze vereniging. Het Cultuurpactdecreet zal worden gerespecteerd voor wat betreft de leden van de raad van bestuur die door de Vlaamse Gemeenschap worden voorgedragen.

De SARC merkt terecht op dat de oprichting van de vzw Cultuurloket kadert in de aangekondigde hervorming van de bovenbouw. Deze oefening loopt momenteel nog. Zoals in de beleidsbrief Cultuur 2016-2017 werd gesteld, zal in het eerste kwartaal van 2017 overleg gepleegd worden met de steunpunten en de belangenbehartigers. Voor 31 december 2017 moet het decretale werk zijn afgerond.

Daarnaast formuleert de SARC in haar advies ook een aantal opmerkingen over het hoofdstuk lokaal cultuurbeleid van het voorontwerp van decreet. Wat dit hoofdstuk betreft, kan worden bevestigd dat het hier over een eenmalige maatregel gaat en niet over het opnieuw activeren van het decreet Lokaal Cultuurbeleid. De maatregel is bedoeld om een beperkt aantal gemeenten die in 2014 reeds een inspanning geleverd hadden voor het lokaal cultuurbeleid alsnog te versterken in die ambities. Deze gemeenten worden opgesomd in de memorie van toelichting. Net omdat het over een eenmalige maatregel gaat met een beperkt bereik, was een voorafgaande landschapstekening niet aan de orde.

Tot slot vraagt de SARC om positieve beoordelingen te koppelen aan extra budget. De impact op het collectief van de gemeenten die subsidie putten uit het Gemeentefonds als gevolg van hun vroegere subsidiëring in het kader van het lokaal cultuurbeleid is echter uitermate beperkt. Het voordeel voor die beperkte groep van gemeenten die alsnog een bescheiden ondersteuning zullen krijgen is echter betekenisvol en moet deze gemeenten toelaten om het pas opgestarte lokaal cultuurbeleid te laten doorstarten.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert de wijzigingen omtrent de provincies en het jeugdbeleid als positief. Hierbij formuleert men een aantal aandachtspunten waarmee in het verdere traject van de afslanking van de provincies rekening zal worden gehouden. Daarnaast adviseert de Vlaamse Jeugdraad positief betreffende de vooropgestelde decretale wijziging en dus inkanteling van Hanenbos in de structuur ADJ. Ook hierbij zal aandacht zijn voor de suggesties die de Vlaamse Jeugdraad heeft voor het toekomstige proces.

Tot slot formuleert de Vlaamse Jeugdraad, net als de SARC, een aantal kritische bedenkingen over het hoofdstuk lokaal cultuurbeleid. De uitvoering van deze maatregel is zeer betekenisvol voor die gemeenten die alsnog een ondersteuning kunnen krijgen voor hun lokaal cultuurbeleid. Tegelijk is de impact op de gemeenten die reeds een toelage genieten vanuit het Gemeentefonds als gevolg van hun eerdere subsidiëring op basis van het decreet Lokaal Cultuurbeleid van 6 juli 2012 uitermate beperkt.

De Vlaamse Jeugdraad vraagt zich af wat de gevolgen zijn voor het decreet Lokaal Jeugdbeleid, maar de maatregel zoals opgenomen in het voorontwerp van decreet is enkel gericht op de versterking van het lokaal cultuurbeleid van die gemeenten die worden vermeld in de memorie van toelichting.

De Vlaamse Jeugdraad gewaagt in het advies ook van een nieuwe oormerking van de middelen. Dit is echter geenszins het geval. Om de gemeenten zoals vermeld in de memorie van toelichting te ondersteunen op een billijke manier is het aangewezen om deze ondersteuning budgettair ten laste te nemen van de enveloppe die destijds werd overgeheveld vanuit het lokaal cultuurbeleid. Dit is echter een tijdelijke en financieel-technische ingreep die geen voorbode is van een nieuwe toekomstige oormerking. Er is bijgevolg geen oormerking van de middelen die vanaf 2016 werden opgenomen in het Gemeentefonds: noch voor het lokaal cultuurbeleid, noch voor het lokaal jeugdbeleid.

4.2 Advies Raad van State

De raad van State formuleerde een advies op het ontwerp van decreet op 26 januari 2017 (advies 60.765/3).

Punt 1 en 2 van het advies zijn inleidend. In het derde punt van het advies wordt ingegaan op hoofdstuk 2 van het ontwerp van decreet, waarin de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om mee te werken aan de oprichting van een aantal verenigingen zonder winstoogmerk en tot zulke verenigingen toe te treden. De Raad van State stelt dat de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van, alsmede het toezicht op deze verenigingen bij decreet dienen geregeld te worden indien het zou gaan om door de Vlaamse Gemeenschap gecontroleerde verenigingen. Naar aanleiding hiervan werd in de memorie van toelichting waar nodig geëxpliciteerd hoe de bestuursorganen van deze verenigingen zullen worden samengesteld om aan te tonen dat de Vlaamse Gemeenschap geen dominante partner is en het dus niet om door de Vlaamse Gemeenschap gecontroleerde verenigingen gaat.

De memorie van toelichting werd verder ook aangevuld om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State in punt 4 van het advies, eveneens over hoofdstuk 2 van het ontwerp van decreet. Er werd toegevoegd dat in het geval de Vlaamse Regering, de gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen gebruik maken van de machtigingen tot toetreding, zij bij de keuze van hun vertegenwoordigers één van de vormen van vertegenwoordiging zoals vermeld in artikel 9 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact zullen moeten toepassen. Eventueel kunnen de statuten van de vereniging dit nader regelen.

Tot slot werd artikel twee, derde lid, van hoofdstuk 2 van het ontwerp van decreet aangepast (cf. punt 5 van het advies). In dit artikel werd aanvankelijk voor de Vlaamse Regering, de gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen die zijn toetreden tot één van de in hoofdstuk 2 van het ontwerp bedoelde verenigingen, voorzien in de mogelijkheid om statutair personeel en goederen ter beschikking te stellen of om goederen over te dragen aan de betrokken vereniging. Naar aanleiding van de toelichting die de Raad van State hierover vroeg, werd beslist om de mogelijkheid te schrappen om statutaire personeelsleden ter beschikking te stellen van deze vereniging, aangezien dit reeds geregeld is door het VPS, artikel X.42 en X.43 voor wat betreft de statutaire personeelsleden van de Vlaamse overheid en in artikel 195,§2, lid 2 van het gemeentedecreet voor wat betreft de terbeschikkingstelling van statutaire personeelsleden door de gemeente.

De volgende twee punten van het advies van de Raad van State betreffen artikel 7 van het ontwerp van decreet, dat bepaalt dat de Vlaamse Regering de dossiers van gemeenten die in 2014 intekenden op de Vlaamse beleidsprioriteit voor het voeren van een kwaliteitsvol en lokaal cultuurbeleid of op de Vlaamse beleidsprioriteit voor het organiseren van een cultuurcentrum, maar waarvan de intekening niet heeft geleid tot subsidiëring, opnieuw zal beoordelen op basis van de specifieke situatie op 15 januari 2017 en conform het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid zoals het op het moment van de intekening gold. De toepassing zal

inderdaad gevolgen hebben op de verdeling van de aanvullende dotatie bedoeld in hoofdstuk IIIquater van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds. De bijlage bij dit decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds zal in het licht hiervan worden aangepast. De Raad van State stelt dat omwille van de coherentie in de regelgeving deze aanpassing gelijktijdig met het voorliggende aan te nemen decreet dient te gebeuren, en wel best voor 30 april 2017, de datum van uitbetaling van de eerste schijf van de genoemde dotatie (cf. punt 6 van het advies). Aan deze opmerking kan echter geen gevolg worden gegeven. Vooraleer de bijlage bij het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds kan worden aangepast, dient in de loop van 2017 eerst de nodige voorbereiding te gebeuren ter onderbouwing van de beslissing door de Vlaamse Regering m.b.t. deze dossiers. Tijdens plaatsbezoeken zal de administratie gegevens verzamelen op basis waarvan vervolgens een advies aan de Vlaamse Regering zal worden uitgebracht inzake deze dossiers. Pas wanneer de Vlaamse Regering beslist heeft en dus gekend is welke gemeenten alsnog een subsidie zullen ontvangen, kan worden overgegaan tot aanpassing van de genoemde bijlage met het oog op ingang van deze bijkomende financiering vanaf 2018. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State werd in het ontwerp van decreet geëxpliciteerd dat de financiering pas vanaf 2018 zal ingaan. De wijziging van de bijlage zal worden meegenomen bij de opmaak van het programmadecreet 2018.

Aan punt 7 van het advies van de Raad van State kan evenmin gevolg worden gegeven. Het is van in het begin de intentie van de Vlaamse Regering geweest om gemeenten die in 2014 reeds een inspanning geleverd hadden voor het lokaal cultuurbeleid en intekenden op een van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid alsnog te versterken in die ambities. Het is nooit de intentie van de Vlaamse Regering geweest om deze maatregel open te stellen voor alle gemeenten, daar de budgettaire impact hiervan veel moeilijker in te schatten is en potentieel veel groter kan zijn voor de reeds gesubsidieerde gemeenten. Artikel 7 van het ontwerp van decreet blijft daarom behouden in de huidige vorm.

Ten slotte werden de woorden "treedt in werking op" in artikel 17 van het ontwerp van decreet vervangen door de woorden "heeft uitwerking met ingang van".

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2-3

Dit artikel geeft de Vlaamse Regering een machtiging om mee te werken aan de oprichting van verenigingen zonder winstoogmerk en er aan toe te treden. Het doel van de verenigingen wordt uitdrukkelijk bepaald.

Artikel 4

Dit artikel geeft de Vlaamse Regering een machtiging om mee te werken aan de oprichting van een vereniging zonder winstoogmerk en er aan toe te treden. Het doel van de vereniging wordt uitdrukkelijk bepaald.

De werkende leden en de bestuurders van die vereniging worden voorgedragen in gezamenlijk overleg tussen de Vlaamse Regering en het Koninkrijk Marokko.

Artikel 5-6

Dit artikel geeft de Vlaamse Regering een machtiging om toe te treden tot een vereniging zonder winstoogmerk. Het doel van de vereniging wordt uitdrukkelijk bepaald.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering de dossiers van de gemeenten die in 2014 intekenden op de eerste Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid (de gemeente voert een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid) of op de derde Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid (de gemeente organiseert een cultuurcentrum) en die toen niet resulteerden in subsidiëring, opnieuw kan beoordelen. De beoordeling zal gebeuren volgens het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid, zoals op het moment van de aanvraag geldend, maar wel rekening houden met de situatie op het vlak van infrastructuur zoals die kan worden vastgesteld op 15 januari 2017. De Vlaamse Regering neemt hierover in de loop van 2017 een beslissing.

Artikel 8

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9

Door de wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 maart 1999 wordt ook het ondersteunen van leesbevordering als doelstelling van het VFL opgenomen. Het toekennen van additionele honoraria wordt niet meer expliciet vermeld als een taak van het VFL.

Artikel 10

Dit artikel past de regelgeving die van toepassing is op het VFL aan het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector aan.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 12

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 13

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 15

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 16

Artikel 32 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector bepaalt dat de samenstelling van de raad van bestuur wordt aangepast aan de bepaling van artikel 4 ("Minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur is een onafhankelijke bestuurder") bij de eerstvolgende hernieuwing van de mandaten en dat uiterlijk op 1 juli 2018 de samenstelling van de raden van bestuur moet aangepast zijn aan de bepaling, vermeld in artikel 4. Aangezien niet alle mandaten van de leden van het Fondsbestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren gelijktijdig verlopen, wordt voorgesteld om alle lopende mandaten van de leden van het Fondsbestuur van rechtswege te beëindigen op 30 juni 2018 en de nieuwe procedure voor aanstelling van het Fondsbestuur toe te passen bij de aanstelling van de nieuwe bestuurders.

Artikel 17

Er wordt voorzien in een retroactieve inwerkingtreding van artikel 4. De op te richten vereniging zonder winstoogmerk dient begin 2017 operationeel te zijn.

De overdracht van de provinciale bevoegdheden gaat in op 1 januari 2018. Artikel 6 en artikel 11 tot en met 14 dienen pas op 1 januari 2018 in werking te treden.

Artikel 18

Er wordt voorzien in een retroactieve inwerkingtreding van artikel 8. Omwille van de continuïteit werd het mandaat van de voorzitter van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde voor een tweede termijn verlengd.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

Sven GATZ